

Spoločné vyhlásenie predstaviteľov regionálneho školstva k novele zákona o odmeňovaní zamestnancov v školstve

My, dolupodpísaní predstavitelia 7 najväčších profesijných organizácií regionálneho školstva, ktoré zastupujú záujmy štátnych aj neštátnych materských, základných a stredných škôl, ako aj základných umeleckých škôl a školských zariadení, **podporujeme zámer posilniť nadtarifné odmeňovanie pedagogických a odborných zamestnancov v regionálnom školstve**, avšak jeho **navrhovanú legislatívnu úpravu považujeme za nevyhovujúcu**.

Jedným z kľúčových dôvodov dlhodobého zaostávania školského systému je nedostatočné odmeňovanie pedagogických a odborných zamestnancov. V našej spoločnosti si nedokážeme dostatočne uvedomiť a oceniť zásadný význam učiteľského povolania pre prosperitu a budúcnosť krajiny. Výsledkom je okrem iného i značne obmedzený záujem o pedagogickú profesiu.

Pretrvávajúcim problémom školstva je aj existujúci model tzv. tarifného odmeňovania zamestnancov. Systém tarifných platových tried nedostatočne zohľadňuje dôležitú potrebu objektívne zhodnotiť kvalitu práce zamestnanca, keďže hlavnými faktormi ovplyvňujúcimi výšku platu sú vek (resp. dĺžka praxe) a kariérový stupeň. Dlhodobé skúsenosti z praxe však potvrdzujú, že vek ani kariérne zaradenie nie sú spoľahlivými ukazovateľmi kvality učiteľa. Preto považujeme za dôležité, aby riaditeľ školy alebo školského zariadenia disponoval voľnými finančnými prostriedkami pre odmeňovanie aktívnych a angažovaných zamestnancov. Súčasný systém odmeňovania neumožňuje pri odmeňovaní primerane zohľadniť rozdiel medzi kvalitným a nekvalitným zamestnancom. Osobitne mladí pedagógovia tak majú slabú možnosť kompenzovať nízku tarifnú mzdu vlastnou aktivitou a pracovným nasadením.

Posilnenie nadtarifného odmeňovania pre pedagogických a odborných zamestnancov vnímame ako krok správnym smerom, avšak **spôsob jeho legislatívneho ukotvenia a implementácie do školskej praxe** v navrhovanej podobe nepovažujeme za vhodný.

Naše výhrady vychádzajú z dvoch základných dôvodov:

1. Príplatok za hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov je síce nadtarifný príplatok, ale o jeho výške rozhoduje tarifná filozofia. Výška príplatku závisí od platovej triedy, čiže od dĺžky praxe a kariérového stupňa, čo v praxi opätovne zvýhodňuje predovšetkým starších zamestnancov. Tento model nedostatočne zohľadňuje iné kvalitatívne ukazovatele, ako sú reálny vyučovací výkon, ochota rozvíjať sa, iniciatívnosť a ďalšie.
Tarifná povaha príplatku je tak v rozpore s deklarovaným cieľom posilniť rozmer spravodlivosti pri odmeňovaní zamestnancov.

2. Zavedenie príplatku za hodnotenie obmedzuje autonómiu škôl pri stanovovaní vlastných zásad hodnotenia. Priznanie nadtarfnej zložky mzdy je podmienené povinnosťou riaditeľa zaradiť zamestnanca do jedného z piatich pevne stanovených hodnotiacich stupňov. Tento návrh považujeme za neprimeranú reguláciu, ktorá je v rozpore s ustanovením § 70 ods. 10 zákona č. 138/2019 Z. z., podľa ktorého má zamestnávateľ právo určovať vlastné zásady hodnotenia vrátane hodnotiacich kritérií.
Predložený sumatívny model hodnotenia je navyše v protiklade s preferovaným formatívnym hodnotiacim prístupom, ktorý preukázateľne lepšie podporuje profesijný rast a motiváciu pedagógov.

Na základe uvedených dôvodov považujeme predkladanú úpravu modelu odmeňovania pedagogických a odborných zamestnancov za nevhodnú a **požadujeme**, aby **výška príplatku za hodnotenie nebola podmienená platovou triedou** a zároveň **bolo vypustené novelizované ustanovenie o sumatívnych stupňoch hodnotenia pedagogického a odborného zamestnanca**.

Veríme, že náš návrh pomôže k efektívnejšiemu napĺňaniu predkladaného zámeru v školskej praxi a zároveň podporí jeho súlad s existujúcimi pravidlami a účinnou legislatívou.

- **PhDr. Marián Damankoš, PhD.**, prezident Asociácie evanjelických škôl Slovenska, riaditel@esspo.sk
- **RNDr. Jozef Škorupa**, prezident Asociácie riaditeľov štátnych gymnázií, arsgsr@gmail.com
- **Mgr. art. Eva Ohradánová, ArtD.**, prezidentka Asociácie súkromných škôl a školských zariadení, statutar@sukromneskoly.sk
- **Ing. Felix Dömény**, prezident Asociácie stredných odborných škôl Slovenska, felix.domeny@fajnorka.sk
- **RNDr. Pavel Sadloň**, prezident Zväzu školských asociácií a združení SR, pavel.sadlon@gymis.sk
- **Mgr. Radoslav Rusňák**, riaditeľ Združenia katolíckych škôl Slovenska, riaditel@zkss.sk
- **Mgr. Eva Horníková**, prezidentka Združenia základných škôl Slovenska, eva.hornikova@zskarlova61.sk